

τὴν κατηγορίαν.—“Ὀνομάζω, εἶπεν ὁ Ρώματος, ὅλους τὸς προεσώτας καὶ στρατηγὸς τῆς Ἀχαιίας.”—
 “Καὶ ἐγὼ λατὸν, ἀπεκρίθη ὁ Ξένων, στρατηγός τις εὐγενής, ἐνέχομαι εἰς τὴν αἰτίαν ταύτην, διότι καὶ ἐγὼ ἐχρημάτισα στρατηγὸς τῆς Ἀχαιίας· καὶ ὅμως εἰμὶ πρόθυμος ἂν ἀπολογηθῶ ἢ ὡδε, ἢ ἐνώπιον τῆς συγκλήτου τῶν Ρωμαίων.” Ὁ δὲ Ρώματος ὑπολαβὼν τῆς προφάσεως “πάνυ καλῶς, εἶπεν, ἡ σύγκλητος ἔσω τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τῷ ὁποίῳ θέλετε ἀπολογηθῆ.” Τότε ἐψηφίσθη ἂν ἀναχθῶσιν εἰς Ρώμην ὅλοι οἱ ὀνομαζομένοι Ἀχαιοὶ, καὶ ἐγένοντο ὑ. π. χ. πέρ·χιλίς οἱ ἀναχθέντες 163 χρόνους πρὶν Χριστοῦ γεννήσεως. 163.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Ἀπὸ τῆς ἀναγωγῆς τῶν Ἀχαιῶν στρατηγῶν εἰς τὴν Ρώμην ἕως τῆς ὀλικῆς καταστροφῆς τῆς Ἑλληνικῆς βασιλείας μετὰ συντόμῃ ἐπιθεωρήσεως τῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν τῶν Ρωμαίων τυραννίαν ἕως τῆς ἀναβάσεως τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐπὶ τὸν θρόνον.

Η εἰς τὴν Ρώμην ἀναγωγή τῶν στρατηγῶν τῆς Ἀχαιίας ἀληθῶς νομίζεται ἡ αἰχμαλωσία τῆς Ἑλλάδος (1).— Ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸς τὸς περιφανεῖς αἰχμαλώτους πολιτείας τῆς Ρώμης ἐγέναν εὐσπῆται καὶ καταφανεῖς οἱ σκοποὶ τῆς συγκλήτου, ἢ ὁποῖα, ἀν-

(1) Raleigh's history of the World.

τι ν' ἀκύσῃ τὰς ἀπολογίας αὐτῶν καὶ νὰ ἐρευνήσῃ τι τὴν ἀλήθειαν τῆς κατηγορίας, ἐψήφισε πρῶτα κτητικῶ τῷ τρόπῳ νὰ διασκορπισθῶσιν εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Τυρσηνίας, καὶ ἔτω προσεπιτιθεῖσα ὠμότητα εἰς τὴν ἀδικίαν, ὑσέρησεν αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιμιξίαν καὶ συναναστροφὴν, τὴν μόνην παραμυθίαν τῶν δυσυχῶν. Μεταίως πέμπουσιν οἱ Ἀχαιοὶ ἄλλες καὶ ἄλλες πρέσβεις εἰς τὴν Ρώμην (1) ἀποδοκιμάζοντες τὴν νομιζομένην κρίσιν καὶ ἱκετεύοντες τὴν σύγκλητον νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ὑπόθεσιν. Ἡ δὲ ἔγραψεν ἀπόκρισιν ταιαύτην, "ὅτι δὲν συμφέρει εἰς ὑμᾶς, μήτε εἰς τὰς ἰδικύσσας δῆμους, νὰ ἐπιστρέψωσιν οἱ ἄνδρες εἰς τὴν Ἀχαιίαν." Τέλος δὲ, μετὰ δεκαεπτὰ χρόνους, ὅτε ἑξακόσιοι καὶ ἐπέκειντα τῶν αἰχμαλώτων ἀπέθανον διὰ τὴν παράνομον ἕβριν τῶν τυράννων, ἢ διὰ τὸν πόνον καὶ λύπην, καὶ ὅτε ἡ Ἀχαιία ταπεινωθεῖσα δὲν ἠμπόρει πλέον νὰ ὠφελῆσθῃ π. χ. ἀπὸ τῆς ὑπολοίπου, ἡ σύγκλητος εὐδόκησε νὰ συγχωρέσῃ εἰς τὰς ὑπολοίπες τριακοσίους νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα (2).

Τὸ μέγιστον ἤδη κατὰ τῆς τυραννίας τῶν Ρωμαίων ἐμπόδιον ἀπεμακρύνθη. Ἡ συμμαχία τῆς Ἀχαιίας ἐζημίωσε διὰ τῆς ἀπαγωγῆς τῶν περιφανεστάτων προεσώτων καὶ ἐμπειροτάτων αὐτῆς συμβέλων τὴν κυρίαν αὐτῆς δύναμιν, καὶ αἱ βυλαὶ αὐτῆς ἦσαν ἀπὸ τῆ νῦν ἄσατοι καὶ ταραχώδεις· καὶ διὰ νὰ μὴ σερευθῇ

(1) Πολύβ. πρεσβ. ρε'. ρκβ'. ρκδ'. ρλ' καὶ ρλζ' καὶ Παιουσ. ἔνθα ἀνωτέρω.

(2) Οὗτοι οἱ ὑπόλοιποι αἰχμάλωτοι ἀπελύθησαν διὰ μεσιτείας τῆς Κάτωνος. Ἐκ δὲ τῶν ἀπολυθέντων αἰχμαλώτων ὑπῆρχε καὶ Πολύβιος ὁ περιβόητος ἱστορικός (Πλάταρχ. εἰς Κάτων.).

πάλιν, οἱ Ῥωμαῖοι σείλαντες τὸν Σελπίκιον Γάλλον εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρήγγειλαν νὰ περιθάλη τὰς εἴσεις καὶ διχνοίας τῶν διαφόρων πόλεων, ἐξ ὧν ὁ Ἀχαιῖκός σύλλογος συνίστατο, ὑποχόμενος ἐν ὀνόματι τῆς συγκλήτης τῶν Ῥωμαίων ὑπερασπισμὸν καὶ βοήθειαν εἰς ὅλας, ὅσαι ἂν ἐρέξωσι ν' ἀφήσωσιν ἐκεῖνον τὸν σύλλογον, εἰς ὃ καὶ εὐτύχησε Φαυμασίως. Μία γενικὴ ταραχὴ ἐκλόνιζεν ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ὥστε μάλιστα εὐρίσκετο πόλις ἢ ἐπαρχία ἀδιάφθατος ἢ ἀτάραχος. Τοιοτρόπως ἐκείνη ἢ εὐγενὴς συμμαχικὴ δύναμις τῆς Ἀχαιῆας κλονιζομένη καὶ διασπωμένη διὰ τῶν Ῥωμαίων τὰς πανουργίας, ἐγένετο καθημέραν ἀφειστέρα καὶ ταπεινότερα.

Ἐν τέτοις, οἱ Ἀθηναῖοι (1) καταντήσαντες εἰς ἐσχάτην πενίαν διὰ τὴν μετὰ τῆς Μακεδονίας συχνὴν πολέμους, ἐπλανέθησαν ἀπὸ τὴν εὐτυχῆ κατάστασιν τῶν ἐγκατοίκων τῆ Ὀρωπῆ (2), καὶ θέλοντες ν' ἀρπάσωσι τὸν τόπον αὐτῶν, ἐκυρίευσαν καὶ διήρπασαν τὴν μητρόπολιν. Οἱ Ὀρώπιοι κατηγοροῦν τὴν Ἀθηναίαν ἐν τῇ Ῥώμῃ· ἀλλ' ἡ σύγκλητος μὴ θέλουσα νὰ κρίνῃ τὴν ὑπόθεσιν, ἀφῆκεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν Σικυωνίων. Οἱτοὶ κατεδίκασαν τὴν Ἀθηναίαν νὰ δώσῃ 500 τάλαντα· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀνέφερον τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν σύγκλητον (3). Οἱ Ῥωμαῖοι θέ-

(1) Πausan., αὐτ. Πλάταρχ. εἰς Κάτων.

(2) Πόλεως τινὸς πρὸς τὰ σύνορα τῆς Ἀττικῆς.

(3) Αὕτη ἡ φιλονεικία τῶν Ὀρωπίων καὶ Ἀθηναίων κατέχει τὸν ἐπιφανέστατον τόπον ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καθότι ἐχρημάτισεν ἀφορμὴ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν τεχνῶν καὶ ἐπισημῶν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ῥώμην. Ἀπὸ τῆς τῆς καιρῆς, καθ' ὃν ἐξάλησαν εἰς Ῥώμην ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὁ ἀκαδημαϊ-

λοντες ἢ αὐξήσωσι περισσότερο τὴν ἀμοιβαίαν ἔχθραν ἔμνησικακίαν τῶν Ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν, ἐσμίκρυναν τὴν ποινὴν εἰς ἑκατὸν τάλαντα, χωρὶς ἢ ἀναγκάσωσι τὰς Ἀθηναίους νὰ τὰ δώσουν. Ὅθεν οἱ Ὀρώπιοι ψευθέντες τῆς ἐλπίδος, ἐπεκαλέσθησαν τὴν βοήθειαν τῆ Μεγαλκίδου, τῆ τότε στρατηγῆ τῶν Ἀχαιῶν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ συμφωνίᾳ δέκα ταλάντων ὑπεσχέθη ἢ ἀναγκάσει τὰς Ἀθηναίους νὰ δώσωσι τὴν χρηματικὴν ποινὴν· ἔξ ὁ Καλλικράτης, ὁ τότε ἑξαρχος τῶν φίλων τῆς Ρώμης, ἔπαμένως πολλὰ δυνατός, κατεπέσθη ὑπὸ τῆ Μεγαλκίδου, ἐπὶ συμφωνίᾳ τριῶν ταλάντων, νὰ συναγωνισθῆ καὶ αὐτός, διὰ νὰ καταπέσῃ τὸ συνέδριον τῶν Ἀχαιῶν εἰς βοήθειαν τῶν πραγμάτων τῆ Ὀρωπῆ. Ἀλλ' αὕτη ἡ συνωμοσία ὀλίγοι ἐχρησίμευσεν εἰς ταύτην τὴν πόλιν· διότι οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἤκουσαν τὰς Ἀχαιὺς ἐρχομένας, ἐλεηλάτησαν αὐτὴν πάλιν ἔπέσρεψαν ὁμῶς μὲ τὰ λάφυρα εἰς τὰς Ἀθήνας, πρὶν ἔλθῃ ὁ Μεγαλκίδου. Οὗτος ὅμως ὁ μισθωτὸς ὑπερασπιστὴς ἠγωνισθῆ νὰ λάβῃ τὰ δέκα τάλαντα παρὰ τῶν δυσυχῶν Ὀρωπίων, ἔξ δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς τὸν Καλλικράτην τὰ ὑποχρεθέντα τρία τάλαντα. Ὁ Καλλικρά-

---

κὸς Καρνεάδης, Διογένης ὁ Στωϊκὸς, καὶ Κριτόλαος ὁ περιπατητικὸς, ἐνθεσιάσθη τόσῃ ἡ νεολαία τῶν Ρωμαίων ἀκίεσσα τὴν ἀνίκητον αὐτῶν εὐγλωττίαν, ὥς παραιτῆσα ἡδονὰς ἔψυχαγωγίας ἐφλίγιστο μόνον ἀπὸ τὸν πρὸς τὴν φιλοσοφίαν ἔρωτα. Τότε δὲ συνέλαβε ἔξ ὁ Κάτων ἐκείνην τὴν εἰδέαν, «ὅτι οἱ Ρωμαῖοι, ἂν διδαχθῶσι τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, θέλῃσι ζημιώσαι τὴν κοσμοκρατορίαν (Πλέταρχ. εἰς Κάτων. Κικέρ. λόγ. βιβλ. β'. Γέλλ. Ζ. 14).

της τότε μὲν ἐσιώπησεν· ὅτε δὲ ἐψηφίσθη στρατηγὸς ὁ μεγαλοπόλιτης Δίαιος ἀντὶ τῆς Μεναλκίδου, κατηγορεῖ τῆτον ἐνώπιον τῆς συνόδου ὡς προδότην τῆς πατρίδος καὶ ἀγωνιζόμενον ν' ἀποσπάσῃ τὴν Σπάρτην ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῶν Ἀχαιῶν, εἰς τρόπον ὡς καταδικάζετο βεβαίως ὁ Μεναλκίδας, εἰν οὗτος δὲν ἐφθαιρε μὲ τρία τάλαντα, τὸν μισθὸν τῆς Καλλικράτους, τὸν στρατηγὸν Δίαιον, ὁ ὅποιος ἠγωνίσθη νὰ τὸν ἀπολύσῃ ἀπὸ τῆς κατηγορίας ἐναντίον τῆς καινῆς γνώμης τῆς συνόδου.

Αὗται αἱ ταραχαὶ καὶ σκευωρίαι τῶν Ἀχαιῶν συνόδων, αἱ ὅποσαι δεικνύουσι τρανώτατα τὴν διαφορὰν τῶν Ἑλληνικῶν ἡθῶν, ἐπεσπάσαντο πολλὰ δεινά. Ὁ Δίαιος ὁρῶν, ὅτι ἐδυσφημέτα ἀπὸ τῆς συμπολίτας διὰ τὴν πρὸς τὸν Μεναλκίδα ὑπεράσπισιν, καὶ θέλων ν' ἀπολαύσῃ πάλιν τὴν εὐνοίαν αὐτῶν, διανοήθη νὰ ὑποτάξῃ παντάπασιν τὴν Σπάρτην εἰς τὴν Ἀχαιίαν, τὸ ὅποιον ἐπέκριναν προθύμως οἱ Ἀχαιοὶ ὄντες φύσει ζηλότυποι τῆς Σπάρτης. Ὅθεν ὁ Δίαιος ἔλεγεν, ὅτι κατὰ τὴν γενομένην διαταγὴν τῶν Ῥωμαίων, καθὼς περὶ πολιτικῶν, ἔτω καὶ περὶ τῶν ἐγκληματικῶν ὑποθέσεων τῆς Σπάρτης ὥφειλεν ἡ Ἀχαικὴ σύνοδος νὰ κρίνῃ καὶ ν' ἀποφασίσῃ. Διὰ τῆτε ἐδύνατο ἡ Ἀχαιία νὰ ἐξουσιάζῃ τὴν περιουσίαν καὶ ζωὴν τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ νὰ τῆς ὑποδελώσῃ παντάπασιν. Ἐκ τῆτε οἱ Σπαρτιάται ἠναντιῦντο καὶ ἀντέλεγον, ἕως ἧς ὁ Δίαιος ἀποφασίσας ν' ἀπολαύσῃ μὲ βίαν τὰ ζητούμενα, ἐζήτην νὰ ἐγχειρίσῃσιν αὐτῷ οἱ Σπαρτιάται εἰκοσιτέσσαρας τῶν πρώτων πολιτῶν, οἱ ὅποιοι ἠναντιῦντο μάλιστα εἰς τὰ ζητούμενα τῆς Διαίης. Τότε φεύγουσιν ἔτοι οἱ ἄνδρες καὶ κηρύττονται ἐξόριστοι, οἱ ὅποιοι διαβάντες εἰς τὴν

Ρώμην, παρηγγέλθησαν να παραστήσωσι ὅλην τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τῆς συγκλήτου· καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἀκόντες τῆτο, ἔσειλαν καὶ αὐτοὶ πρέσβεις εἰς τὴν Ρώμην πρὸς ἀπολογία.

Οἱ δὲ Ρωμαῖοι πολιτευόμενοι κατὰ τὸ σῆμα δολίως καὶ διπλοκροσῶπως, διώρισαν δέκα ἄνδρας, τὲς ὁποῖες ὑπεχέθησαν νὰ εἰλωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ ἐρευνήσωσι καὶ νὰ διατάξωσι τὰ πράγματα ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ἀλλ' ἔτσι οἱ ἄνδρες ἐφυλάττοντο ἐπὶ διαφόροις προφάσεσιν εἰς τὴν Ρώμην· τὰ δὲ δύο ἀντιφιλονεικῆντα μέρη κατήντησαν εἰς πόλεμον, ὅπως οἱ Σπαρτιάται ἐδυσύχην πάντοτε. Τοιοτρόπως, ἀφ' ἧς ἡ δύναμις τῆς Πελοποννήσου κατηφανίσθη εἰς τῆτον τὸν διετῆ ἐμφύλιον πόλεμον, ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ Ρωμαῖοι ἄνδρες, ὧν πρῶτος ἦν ὁ Αὐρήλιος Οὔρεθης, καὶ διορίσαντες τὸ συνέδριον τῶν Ἀχαιῶν ἐν Κορίνθῳ, ἐπρόσασον τὲς Ἀχαιεὺς νὰ μένωσιν ἐντὸς τῶν ἀρχαίων αὐτῶν συνόρων, καὶ ἐκήρυξαν αὐτονόμους καὶ ἐλευθέρους ὅλας τὰς πολιτείας, ὅσαι δὲν ἦσαν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς σύμμαχοι τῆς Ἀχαιῆας, ἀλλ' ἠνώθησαν μετὰ ταῦτα, οἷαι ἦσαν ἡ Σπάρτη, ὁ Οὔρχομενός, Ἡράκλεια ἡ πρὸς Οἶτη, τὸ Ἄργος καὶ ἡ Κόρινθος (1). Ἔτι δὲ λαλῆντος τῆ Οὔρεθου, οἱ ἄρχοντες τῶν Ἀχαιῶν, ὡς ἠκυσαν τὴν ψῆφον τῶν Ρωμαίων, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν σύνοδον ἐν ὀργῇ καὶ διέσπειραν τὸν τρόμον εἰς τὸν λαόν, οἱ ὅποιοι συρρέοντες σωρηδὸν εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ διακρίνωσι τὲς αἰτίαι ὅλων τῆτων τῶν συμφορῶν, ἐξέχεον τὴν ὀργὴν εἰς ὅσας ἀπῆντων Σπαρτιάτας, ὡσεὶ καὶ τὴν οἰκίαν τῶν Ρω-

(1) Παισαν. ἔνθα ἀνωτέρω.

μαίων ἐπιτρόπων ἠνέωξαν μὲ βίαν καὶ ἔσυραν ἀπὸ
 τῆτο τὸ ἄσυλον πάντα Σπαρτιάτην, καὶ κατὰ τὴς
 Ρωμαίης ἱστορικῆς, καὶ αὐτοὶ οἱ Ρωμαῖοι πρέσβεις ἐκιν-
 δύνευσαν (1).

Πάντες ἤλπιζον, ὅτι οἱ Ρωμαῖοι θέλουσι και-
 δεύσει ταύτην τὴν ἀτιμίαν αὐσηρότατα· ἀλλ' ὅμως
 αὐτοὶ βλέποντες, ὅτι εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐπεπόλα-
 ζον ταραχαί, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν ὁμιλήσει ὅ-
 σον ἔπω, καὶ ὅτι ἡ Καρχηδῶν, ἡ ὁποία ἐπολιορκεῖ-
 το, δὲν ἐκυριεύθη ἔτι, ἔπειψαν ἑτέρας ἀνδρας, προ-
 σάξαντες νὰ ἐπιτιμήσωσι μετρίως καὶ ἡμέρως τὴς Ἀ-
 χαιῆς διὰ τὴν ὕβριν, καὶ ν' ἀφίσωσιν εἰς αὐτὴς τὴν ἐξέτα-
 σιν καὶ τιμωρίαν τῶν αἰτίων τῆτων τῶν κακῶν. Ἀλλ' οἱ Ἀ-
 χαιοὶ, ἀντὶ νὰ μεταχειρισθῶσι πρὸς ὄφελος αὐτῶν τὴν
 παρῆσαν μετρίότητα τῶν Ρωμαίων, νικώμενοι ἀπὸ
 τὴν μνηστικακίαν ἔπραττον ἐναντίον τῆς συμφέροντος,
 ἔχοντες κατὰ δυσυχίαν στρατηγὸν τὸν Κριτόλαον (2),
 ἀνδρα τολμηρὸν καὶ ὀρμητικὸν, ὁ ὁποῖος πρὸς τῆ φυσι-
 κῆ διαθέσει παρακινέμενος καὶ ἀπὸ τὸν φανητιῶντα
 ὄχλον, ὠρμησεν εἰς ἐπιχειρήματα βίαια· διὰτι, ὅ-
 τε Σέξτος Ἰέλιος, ὁ πρῶτος τῶν Ρωμαίων πρέσβεων,
 ἐζήτην νὰ συναχθῆ τὸ συνέδριον τῶν Ἀχαιῶν, διὰ νὰ
 παρασῆσῃ τὰς παραγγελίας τῆς συγκλήτης (3), ὁ
 Κριτόλαος ἔνευσε μὲν ἐν τῷ φανερῷ, κατέπεισε δὲ
 κρυφίως τὴς διαφόρους συνεδρεύοντας νὰ μὴ παρῆσισα-
 θῶσιν, εἰς τρόπον ὡς οἱ Ρωμαῖοι πρέσβεις ἠναγ-
 κάζοντο νὰ συλλαλήσωσι μόνον μετὰ τῆ Κριτολάου,
 ὁ ὁποῖος χλευάζων εἶπε πρὸς αὐτὴς ν' ἀναμείνωσιν

(1) Γ' β. λ. 1. Πολύβ. πρεσβ. ριγ' καὶ Φλώρ. β'. κεφ. 46.

(2) Πausan. ἐν Ἀχαιῆ. (3) Πολύβ. πρεσβ. ριδ'.

ἄλλην σύνοδον, ἣτις ἔμελλε γὰ γένη μετὰ μῆνας ἕξ. Τότε οἱ Ρωμαῖοι παροργισθέντες εἰς ἄκρον, ἐπέσρεψαν εἰς Ἰταλίαν ἄπρακτοι· ὁ δὲ Κριτόλαος Θέλων ν' ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ἠγάπα γὰ ἔχη φιλίαν μετὰ τῆς Ρώμης, συνήθροισε τὴν σύνοδον ἐν Κορίνθῳ, ὅπε καταφρονῶν τὴν συμβιβαστικὴν μεσιτείαν τῆ Μετέλλου, ὅσις ἔσειλε πρέσβεις τὸν Γναῖον Παπίριον καὶ τὸν νεώτερον Σκηπίωνα Ἀφρικανὸν, κατέπεισε τὸς Ἀχαιοὺς γὰ κηρύξωσι πόλεμον κατὰ τῆς Σπάρτης, τὴν ὁποίαν ἐβοήθει ἡ Ρώμη, καὶ εἰς ταύτην τὴν ἀπόφασιν συγκατένευσαν ἀφρόνως καὶ οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ Χαλκιδεῖς.

π. χ. Τύτων δὲ γινόμενων ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, συνέβη ἐν **152.** τῇ Μακεδονίᾳ νέος πόλεμος (1). Δεκαῖς χρόνους μετὰ τὴν ἥτταν τῆ Περσέως, Ἀνδρίσκος ὁ Ἀδραμυτιεὺς ὠνόμαζεν ἑαυτὸν Φίλιππον λέγων, ὅτι ἦν υἱὸς τῆ Περσέως, καὶ ὅτι ὁ πατὴρ αὐτῆ ἀνέθρεψεν αὐτὸν ἐν τῷ κρυπτῷ, διὰ γὰ μὴ ἀφανισθῆ ὁμῶ μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς βασιλικῆς οἰκίας. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας Δημήτριος ὁ Σωτὴρ, ὁ γυναικάδελφος τῆ Περσέως, πρὸς ὃν ἐκεῖνος κατέφυγε κατ' ἀρχὰς, ὑπαπτεύων τ' ἀληθὲς, ἢ φοβούμενος τὸς Ρωμαίους, ἐπεμψεν αὐτὸν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Ρώμην. Οὗτος δὲ μετὰ δύο χρόνους ἔφυγε καὶ ἐγνωρίσθη ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, τῶν ἐχθρῶν τῶν Ρωμαϊκῶν διαταγῶν, βασιλεὺς, κυριεύσας καὶ μέρος τῆς Θετταλίας. Οἱ Ρωμαῖοι ἀκέσαντες τὴν ἀποσάσιν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπεμψαν τὸν Σκηπίωνα Νασίκαν, ὅσις εἶχε μεγάλην εἰσραὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀφ' ἧ χρόνους συνεστράτευσε μετὰ τῆ Αἰμιλίου Παύλου, προσάξαντες γὰ ἐρευνήσῃ τὴν

(1) Λίβ. μθ'. καὶ ν'. Φλώρ. Β'. 14. Ζωναρ. τὰμ. Β'.

κατάστασιν τῶν πραγμάτων· ὁ δὲ ἔλθων εἶπεν, “ὅτι
 βοηθέμενος ἀπὸ τῆς Ἀχαιῆς καὶ ἀπὸ τινῶς Θεττα-
 λῆς μόλις ἐδυνήθη νὰ φυλάξῃ τὰς πρὸς ἄρκτου
 ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος ἐναντίον τῶν ἐπιδρομῶν τῆ
 ἐχθρῆ, ὅτι ἡ Μακεδονία ὅλη ἀπεσάτησεν, ὅπου ὁ
 Ἀνδρίσκος ἐκυρίευσεν τὴν βασιλείαν καὶ ἔλαβε τὸ ὄ-
 νομα τῆ Φιλίππου, καὶ ὅτι πολλοὶ τῶν Θρακῶν ἠνώθη-
 σαν μετ’ αὐτῆ.” Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Ῥωμαῖοι ἐσει-
 λαν εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλην δύναμιν καὶ στρατηγὸν
 τὸν Γέντιον Θάλναν. Ὁ Ἀνδρίσκος ἐνίκησε μὲν τῆ π. χ.
 ἐνίκηθη δὲ ὑπὸ τῆ Μετέλλου δις κατὰ κράτος, 149.
 καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Θράκην, ὅπου μὴ
 δυνάμενος ὁ Μετέλλου νὰ τὸν καταδιώξῃ διὰ τὰς ἐν
 Ἀχαιῆς ταραχάς, περιῶν ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω, κατ-
 ἔπεισε τὸν βασιλέα τῆς Θράκης νὰ τὸν ἐγχειρίσῃ εἰς
 αὐτόν. Μετ’ ἧ πολὺ δὲ ἐπαρρήσιάζθη ἕτερος νομιζό-
 μενος υἱὸς τῆ Περσέως, ὀνομαζόμενος Ἀλέξανδρος,
 ἐδιώχθη δὲ ὑπὸ τῆ Μετέλλου εἰς τὴν Δαρδανίαν. Ἡ
 Μακεδονία ἤδη ἔγινε Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. Μετὰ δὲ τι. π. χ.
 νας χρόνους (π. χ. 143) ἐπαρρήσιάζθη τρίτος ἀντα- 148.
 γωνιστὴς (1), δεύτερος Ψευδοφίλιππος, κηρύττων ἐ-
 αὐτὸν ὁμοίως υἱὸν τῆ Περσέως, ἐνίκηθη ὅμως ὑπὸ τῆ
 Τρεμελλίου Σκρόφα καὶ ἐφονεύθη.

Ἡ ἐν Μακεδονίᾳ ἀπεσασία διὰ τὸν Ἀνδρίσκον
 δὲν εἶχε παύσῃ διόλου, ὅταν αἱ φλόγες τῆ πολέμου,
 τὰς ὁποίας ἐξέκαυσαν αἱ Ἀχαιοὶ, διεσπάρησαν ἤδη
 εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Μέ-
 τελλου βλέπων, ὅτι διὰ λόγων δὲν ἠμπόρει τι νὰ κατ-
 ορθώσῃ, εὐθὺς ὅταν ἐσυγχώρησαν τὰ πράγματα τῆς

(1) Διβ. ἐπιτομ. βιβλ. γ'. Εὐτρόπ. βιβλ. δ'.

π. χ. Μικεδονίας, ἐξεστράτευσεν εἰς Ἡράκλειον, τὴν ὁποίαν
 144. ὁ Κριτόλαος ἐν ἀρχῇ τῆς πολέμου ἐπολιόρκησε, κα-
 ταδιώκων αὐτὸν, μάχη κατενίκησε πλησίον τῆς Σκαρ-
 φείας, πόλεως τῶν Λοκρῶν, κατασφάξας καὶ χιλίους
 Ἀρκάδας κατὰ τὴν Ἐλάτειαν, οἱ ὅποιοι διαφυγόν-
 τες μετὰ τὴν ἥτταν, ἐπιάωθησαν ἐν τῷ ἐπιστρέφειν
 εἰς τὴν πατρίδα. ὁ δὲ Κριτόλαος, ὁ ὅποιος δὲν
 εὐρέθη ἐν τοῖς νεκροῖς, κατά τινας μὲν (1) ἀπέ-
 θανεν ἐν ταῖς ἐκείσε βάλτοις, κατ' ἄλλους δὲ (2)
 ἐφαρμακεύθη ἀφ' ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ Ρώμιος στρατηγὸς
 ἐστράτευσε μετὰ ταῦτα εἰς τὰς Θήβας, καὶ εὐρών τὴν
 πόλιν σχεδὸν ἔρημον ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἀνέφυγον εἰς
 τὰ ὄρη διὰ τὸν φόβον, ἐπρόσβαξε τὴς στρατιώτας ἢ
 ἀφήσωσιν ἀβλαβῆ τὴν πόλιν, καὶ παρεκίνει τὴς φυγάδας
 νὰ ἐπιστρέψωσι καὶ νὰ ὑποταχθῶσι, καὶ ἐζήτησε μόνον νὰ
 θανατώσωσι τὸν Πυθῆαν, τὸν Βοιωτικὸν στρατηγόν,
 ὅσους κατέπεισεν αὐτὸς νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῶν Ἀχαιῶν.

Ὁ Μέτελλος ἤδη διανοεῖτο νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν Πε-
 λοπόννησον, καὶ νὰ καταπαύσῃ παρευθὺς, εἰ δυνατόν,
 τὸν πόλεμον· ὅμως ἀποσρεφόμενος τρόπον τινὰ τὸν
 διὰ τῶν ὅπλων ἀγῶνα, ἠγωνίζετο νὰ εἰρηνεύσῃ τὴς
 Ἀχαιῆς διὰ φιλικῶν καὶ εἰρηνικῶν λόγων, ὑποσχόμε-
 νος αὐτοῖς καὶ εἰρήνην, πλὴν εἰάν ἡ Σπάρτη καὶ αἱ ἄλ-
 λαι ὑπ' αὐτὴς ἐπαρχίαι ἀποκατασταθῶσι καὶ ἀφεθῶσιν
 ἐλεύθεραι καὶ αὐτόνομοι. Ἀλλ' οἱ Ἀχαιοὶ, εἴτε ἐθε-
 λοκακῆντες, εἴτε μὴ πισεύοντες εἰς τὸν ἔχθρον, παρ' ἔ-
 πολλάκις ἠπατήθησαν, ἀπέρριψαν τὰ προβλήματα
 καὶ ἠτοιμάζοντο εἰς πόλεμον, καὶ Δίαιος ὁ Μεγαλα-
 πόλιτης, ἀνὴρ ἑδὲν ἥττον ὑποδεέστερος τῷ Κριτολάῳ

(1) Παιυσαν, ἐν Ἀχαικ. (2) Λιβ. ἐπιτ. βιβλ. νβ'.

κατὰ τὴν τὸλμην, ὅσιν διωρίσθη στρατηγὸς ἀντ' ἐκεί-
 νη, συναθροίσας 20,000 ἀνδρώπων στρατεύμα, συν-
 νισάμενον ἀπὸ Ἀχαιῶν, Ἀρκάδας καὶ ἀπελευθέρους
 δέλους, ἠτοιμάζετο νὰ φιλονεικήσῃ περὶ τῆς τύχης τῆς
 Ἀχαιῶν μετὰ τῆς Ρώμης. Ὁ Μύμμιος, ὁ νέος ἕπαρ-
 τος, ὅσιν ἐχειροτονήθη στρατηγὸς ἀντὶ τῆς Μετέλλου,
 στρατοπεδεύσας ἐν τῷ Ἰθμῷ, διὰ νὰ παρατηρῇ τὰ ἐχ-
 θρικά κινήματα, ἔταξεν ἐν τάγμα συμμαχικὸν εἰς τὸ
 μεσημβρινὸν τῆς Ἰθμῷ μέρος, ὅπου ἡ ὁδὸς ἄγει εἰς τὴν
 Πελοπόννησον. Οἱ Ἀχαιοὶ ἐνίκησαν τῆτο τὸ μικρὸν
 τάγμα φονεύσαντες ὡς 500 αὐτῶν, καὶ ἐπαρξέντες
 ἤδη, ἐκινήθησαν κατὰ τῆς στρατεύματος τῶν Ρωμαίων.

Ἐν τέτοις, ὁ Μύμμιος, ὅσιν ἐνόησε τὴν χαρὰν
 καὶ πεποίθησιν τῶν Ἀχαιῶν καὶ προεῖδε τὰ μέλλοντα,
 παρετάχθη εἰς μάχην, καὶ ὡς ἶδε τὸν ἐχθρὸν πλη-
 σιάζοντα, ἐπρόσβαξε τὸ ἰππικὸν νὰ πολεμήσῃ τὸ ἰπ-
 πικὸν τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ταραχθέντες εἰς ταύ-
 τὴν τὴν ἀπροσδόκητον ἀντίστασιν, ἐτράπησαν εἰς φυ-
 γήν· τότε δὴ καὶ οἱ πεζοὶ πολεμῆμενοι ἀνδρείως ὑπὸ τῶν
 Ρωμαίων καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πλήθους, μετὰ μεγά-
 λην ἀντίστασιν, ἐτράπησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τελέαν φυγὴν.
 Ὁ Μύμμιος, ὅσιν ἐδίωκεν αὐτὸς ἕως εἰς τὴν Κόριν-
 θον (1), τὴν ὁποίαν ἐμελέτα νὰ πολιορκήσῃ, βλέ-
 πων τὰς πύλας ἀνοικτὰς καὶ τὴν πόλιν ἔρημον ἐθαύ-
 μασε, καὶ ὑποπτεύων ἐνεδραν καὶ ἐπιβυλὴν, ἔμεινε δύο
 ἡμέρας ἐστρατοπεδευμένος ἔξω τῆς πόλεως, τῆ δὲ
 τρίτῃ ἐμβὰς, ἐξεπλάγη εἰς τὴν πλησιότητα, με-
 γαλοπρέπειαν καὶ τρομερὰν θέσιν τῆς πόλεως, τῆς
 ὁποίας ἡ λαμπρότης κατήντησεν εἰς παροιμίαν (2).

(1) Γ'ες. λδ', κεφ. β'. Πausan. ἐν Ἀχαικ.

(2) Non cuivis homini contingit adire Corin-